

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МАРИУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ НАУКИ ТА ОСВІТИ

Збірник матеріалів

**XXVI підсумкової науково-практичної
конференції викладачів**

22 лютого 2024

Київ 2024

УДК 061.3(063)

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ НАУКИ ТА ОСВІТИ: Збірник матеріалів XXVI підсумкової науково-практичної конференції викладачів МДУ / За заг. ред. М.В. Трофименка. Київ: МДУ, 2024. 406 с.

Рекомендовано до друку та поширення через мережу Інтернет вченою радою Маріупольського державного університету (протокол № 11 від 22.04.2024)

Редакційна колегія:

Голова Трофименко М.В., ректор МДУ, кандидат політичних наук, професор;

Члени редколегії Балабаниць А.В., доктор економічних наук, професор;
Безчотнікова С.В., доктор філологічних наук, професор;
Булатова О.В., доктор економічних наук, професор;
Задорожня-Княгницька Л.В., доктор педагогічних наук, професор;
Іванець Т. М., голова Ради молодих вчених МДУ, кандидат політичних наук;
Константинова Ю. В., кандидат історичних наук, доцент;
Омельченко В.Я., доктор економічних наук, професор;
Павленко О.Г., доктор філологічних наук, професор;
Романцов В.М., доктор історичних наук, професор;
Сабадаш Ю. С., доктор культурології, професор;
Тарасенко Д. Л., доктор економічних наук, професор;
Толпежніков Р.О., доктор економічних наук, професор.

Збірник містить матеріали XXVI підсумкової науково-практичної конференції викладачів МДУ, яка відбулася 22 лютого 2024 року в Маріупольському державному університеті.

У матеріалах висвітлені актуальні проблеми розвитку міжнародних відносин та зовнішньої політики, філософії та соціології, історії, економіки та менеджменту, права, екології, кібербезпеки, документознавства, культурології, журналістики, філології, літературознавства, методики викладання, педагогіки та психології.

Видання адресоване науковцям, викладачам, аспірантам та здобувачам вищої освіти, а також усім, хто цікавиться сучасними проблемами науки та освіти.

Редакція не несе відповідальності за авторський стиль тез, опублікованих у збірнику.

еквівалентності, носить більш загальний характер і є чимось само собою зрозумілим, а ступінь відповідності оригіналу виявляється тією змінною величиною, яка найбільшою мірою визначає рівень професійної кваліфікації перекладача та оцінку якості кожного окремого перекладу [2, с. 134].

Певна стратегія перекладача, а також перекладацькі трансформації та інші прийоми, які буди застосовувані в процесі перекладу, багато в чому залежать від співвідношення мови оригіналу і мови перекладу і характеру перекладацького завдання [2, с. 147].

Отже, переклад – це відтворення мови оригіналу засобами іншої мови. Для досягнення цієї мети доцільно обрати стратегію перекладу. Існує кілька класифікацій стратегій перекладу, саме: стратегія очуження та стратегія одомашнення; стратегія виявлення жанрово-стилістичної приналежності тексту; стратегія визначення домінантної насиченості; стратегія можливого прогнозування; стратегія спроб та помилок; стратегія компресії/декомпресії, стратегія компенсуючих модифікацій; стратегія дослівного перекладу та ін.

Література

1. Коломієць Л. В. Концептуально-методологічні засади сучасного українського поетичного перекладу (на матеріалі перекладів з англійської, ірландської та американської поезії): монографія. К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2004. 522 с.

2. Максимов С. Є. Практичний курс перекладу (англійська та українська). Теорія та практика перекладацького аналізу текстів для студентів факультету та перекладачів факультету заочного та вечірнього відділення: [навчальний посібник]. К.: Ленвіт, 2010. 175 с.

Трифорова Ганна,
кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент, доцент кафедри романо-германської
філології
Маріупольський державний університет

СОЦІАЛЬНО ОРІЄНТОВАНЕ НАВЧАННЯ: ЦІЛІ ТА РЕЗУЛЬТАТИ ПРОЄКТУ «ТОР ВЕРГАТА ДЛЯ УКРАЇНИ – НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКИХ БІЖЕНЦІВ ІТАЛІЙСЬКОЇ МОВИ»

У 2022 – 2023 роках в Італії спостерігалось збільшення кількості українських біженців, які звертались до міграційної служби для отримання тимчасового захисту в країні

через російську військову агресію. Наразі в Італії перебуває 161220 українців, тому актуальним є питання їхньої інтеграції, передусім мовної. Складні умови і обставини, в яких опинились українські біженці, змусили італійські освітні центри виступити ініціаторами проведення заходів з формування іншомовної компетентності, розуміння аспектів прийому та інтеграції. Особливістю проведених заходів стала оперативність їх реалізації, а також прагнення охопити якомога більшу кількість зацікавлених осіб. Це зумовлено тим, що у процесі прийому та інтеграції українських біженців важливим є не лише міжособистісна комунікація, але й налагодження спілкування в процесі пошуку роботи або з державними установами. Особливої уваги потребувала культурна складова для розуміння нового контексту.

Римський університет Тор Вергата одним із перших відгукнувся на запит тієї надзвичайно ситуації, яка скалася в країні та започаткувала проєкт з викладання італійської мови українським біженцям, до якого була залучена значна кількість не лише професійних викладачів, але й студентів-волонтерів або студентів-практикантів, які виступити тьюторами-викладачами та тьюторами-медіаторами в мовних групах. Таким чином, молодь стала залученою до важливої гуманітарної та суспільної ініціативи.

Цілями проєкту стали: сформувати та закріпити мовні основи, необхідні для активного та усвідомленого залучення до нового життєвого контексту; досягнути відповідного рівня володіння мовою (A1 або A2); сформувати знання про основні культурні особливості країни та мікротериторій, на яких перебувають біженці; надати можливості для більш легкої інтеграції в робочий та громадянський контексти. Специфічними цілями проєкту можна визначити: сформувати вміння розуміти окремі речення та вирази, які найчастіше вживаються та відносяться до сфер, дотичних до потреб біженців (наприклад, інформація про себе та родину, покупки, місцева географія, орієнтація в просторі і часі, робота тощо); спілкуватися при виконанні простих повсякденних дій, які потребують прямого обміну простою інформацією на знайомі та неважкі теми; описувати простими словами аспекти власного та повсякденного життя; розуміти основні моменти (суть) чітких повідомлень на італійській мові на знайомі повсякденні теми, з якими зазвичай стикаються на роботі, в місті, у вільний час тощо; знаходити вихід у ситуаціях, які можуть виникнути під час подорожей регіонами Італії; створювати прості зв'язні тексти на знайомі або цікаві теми; описувати переживання і події, мрії, сподівання, прагнення, коротко висловлюватися про причини і давати пояснення думкам і планам.

У процесі навчання брали участь італійські студенти-тьютори, які безпосередньо опікувались лінгводидактикою, та медіатори, які володіли українською або російською мовами, та допомагали в поясненні незрозумілих моментів та знижували емоційне

напруження та страх непорозуміння з боку українських біженців, оскільки їх емоційний та психологічний стан вирізнявся певними особливостями та подекуди спричиняв навіть агресивну реакцію. Наприклад, коли під час відповіді слухачі могли недослухати один одного через незрозумілі для деяких моменти. Дидактичний матеріал був побудований відповідно до вимог Загальноєвропейської рамки іншомовних компетентностей та сертифікацій з італійської мови. У процесі навчання студенти-тьютори використовували сучасну італійську мову, комунікативні ситуації, що характеризувались природністю та спонтанністю, систематичну роботу з чотирма основними видами мовленнєвої діяльності, тексти про культуру і особливості життя в Італії, поєднання комунікативних та граматичних елементів, короткі та мотивуючі завдання для підтримання інтересу в групі та динаміки заняття. Граматичні аспекти максимально спрощувались або взагалі слухачам дозволялось самим їх визначити, а потім закріпити додатковими практичними комунікативними завданнями. Таким чином, навчання характеризувалось інноваційним підходом, який став більше комунікативним та індуктивним, а також нелінійністю, оскільки матеріал був логічно розподілений на розділи та передбачав викладання, посилення розуміння або закріплення, перевірку, повторення. Заняття були інтерактивними та передбачали активні діалоги між учасниками.

Вагомим результатом проєкту стала не лише фасилітація інтеграції українських біженців в Італії, а також професійне та людське збагачення італійських студентів, які взяли участь у проєкті на добровольчій основі та зуміли сформувати та підтримувати позитивну і динамічну атмосферу в групах та настрій зацікавленості. Цілі навчання відповідали потребам слухачів, які отримали змогу проявити себе та продемонструвати знання у різний спосіб. Особливістю спілкування студентів-тьюторів зі слухачами стала неформальність та невимушеність з метою зменшення мовних бар'єрів. Для полегшення комунікації та організації навчання були створені різні канали спілкування, в яких учасники процесу обговорювались не лише дидактичні, а й повсякденні питання, які полегшували розуміння деяких особливостей італійського життя.

Література

1. Rifugiati provenienti dall'Ucraina che godono della protezione temporanea nell'UE. URL: <https://www.consilium.europa.eu/it/infographics/ukraine-refugees-eu/> (дата звернення 16.12.2023)